

André **KOCSIS**
GOODFRIEND András Sándor

A gyémánt tengely
meghajlik,
de nem törik el

André **KOCSIS**
GOODFRIEND András Sándor

**A gyémánt tengely
meghajlik,
de nem törik el**

Levelező-könyv

KAS Kiadó, 2025

Szerkesztette
Hitseker Mária

A borítót tervezte
Veres Ildikó

Az AI grafikát készítette
Malejko Marcell

ISBN 978-615-6915-08-5

Minden jog fenntartva

© André Goodfriend, Kocsis András Sándor, 2025
© KAS Kiadó, 2025

*Felejthetetlen nagyapám, Tóth Sándor
és szüleim emlékének*

*Köszönetet mondok feleségemnek, Erikának
és két nagyszerű fiamnak, Eriknek és Bencének*

Tartalom

CSEPELI GYÖRGY:	
„Forr a világ bús tengere, ó magyar!”	11
GREGORY MCNAMEE:	
Szabadon szólva	15
KOCSIS ANDRÁS SÁNDOR:	
Bevezető	21
KOCSIS ANDRÁS SÁNDOR:	
A Nelson-elv – A „negyedik út”	29
1. Szolidaritás	29
2. Szabadság	30
3. A politika rehumanizálása	32
4. A politikai elegancia	34
ANDRÉ GOODFRIEND:	
Megjegyzések a Nelson-elvhez	37
KOCSIS ANDRÁS SÁNDOR – ANDRÉ GOODFRIEND:	
Gondolatok a rijadi találkozó után	48
Témák és gondolatok	49
Erdoğan elképzelései	57

KOCSIS ANDRÁS SÁNDOR:	
Trump szerint a világ	62
ANDRÉ GOODFRIEND:	
Megjegyzések a <i>Trump szerint a világ</i> c. esszéhez	82
ANDRÉ GOODFRIEND:	
További megjegyzések a <i>Trump szerint a világ</i> c. esszéhez	85
KOCSIS ANDRÁS SÁNDOR:	
Reflexiók André Goodfriend megjegyzéseire	89
KOCSIS ANDRÁS SÁNDOR:	
Az egyéni szabadság kérdése napjainkban	93
ANDRÉ GOODFRIEND:	
A szabadság és függetlenség vitatott kérdései	96
ANDRÉ GOODFRIEND:	
A fogalmak pontos meghatározásának fontossága	106
KOCSIS ANDRÁS SÁNDOR:	
Gondolatok a nemzet fogalmáról	112
ANDRÉ GOODFRIEND:	
A nemzet fogalmának formálódásáról	116
KOCSIS ANDRÁS SÁNDOR:	
Az anómiáról	127
ANDRÉ GOODFRIEND:	
Az anómiáról	136

ANDRÉ GOODFRIEND:	
A Covid–19 és a társadalmi amnézia	146
ANDRÉ GOODFRIEND:	
A könyv címének jelentőségéről	150
KOCSIS ANDRÁS SÁNDOR:	
Az értékek és normák szerepének változásáról	153
ANDRÉ GOODFRIEND:	
Az amerikai típusú libertarianizmusról	156
KOCSIS ANDRÁS SÁNDOR:	
Marx mai aktualitásáról	163
ANDRÉ GOODFRIEND:	
A munka és a létfenntartás közötti kapcsolatról	167
KOCSIS ANDRÁS SÁNDOR:	
Nemzeti ünnepünkről	178
ANDRÉ GOODFRIEND:	
A történelem és a jelen sürgető tanulságai	180
KOCSIS ANDRÁS SÁNDOR:	
A magyarországi cigányság története és jelene	184
ANDRÉ GOODFRIEND:	
Az integráció folyamatáról	188
KOCSIS ANDRÁS SÁNDOR – ANDRÉ GOODFRIEND:	
A kommunikációról	193

KOCSIS ANDRÁS SÁNDOR:

Még egyszer a könyv címének jelentőségéről 197

ANDRÉ GOODFRIEND:

Az amerikaiak hisznek a jövő formálásának képességében 204

KOCSIS ANDRÁS SÁNDOR – ANDRÉ GOODFRIEND:

Ha akár csak szerény példát tudunk nyújtani

egy értelmes, nyitott eszmecserére,

akkor már tettünk valami értékeset 217

„Forr a világ bús tengere, ó magyar!”

Két éve jelentette meg Kocsis András Sándor könyvét a Nelson-elvről, mely a szokatlan, váratlan, meglepetésszerű cselekvés dicséretét hirdeti a megszokott, jól ismert, begyakorolt eljárásokkal szemben. A névadó sorsa arra figyelmeztet, hogy az elv alkalmazása nem nélkülözi a kockázatot, a győztes sokszor ott marad a csatatéren. A szerző az elvet a vezetéselmélet neves kutatója, Zbigniew Pietrasiński műveivel ismerkedve fogalmazta meg, de a kiindulás jóval régebből való: már Jézus is figyelmeztette tanítványait: „szükséges, hogy botránkozások történjenek, de jaj annak az embernek, aki megbotránkoztat” (Mt 18,7).

Most egy olyan könyvet tart a kezében az olvasó, mely teljes egészében a Nelson-elv szellemében született. Két ember, egy magyar és egy amerikai, szól egymáshoz, üzeneteik az interneten váltogatják egymást, egyikük az adó, másikuk a vevő, majd szerepeiket felcserélve, a vevő lesz az adó, s az adó a vevő. Szavaik nem tűnnek el a semmibe, hiszen az internet nem felejt, mindennek nyoma van, ami a hálózat terében történik.

A beszélgetést Kocsis András Sándor kezdte, aki egy váratlan ötlettől indítva 2025. február 16-án Budapestről elküldte az arizonai származású André Goodfriendnek a Nelson-elvről írott könyvének záró esszejét, melyben hitet tesz a számára

legfontosabb négy érték, a szolidaritás, a szabadság, a politika rehumanizálása és a politikai elegancia mellett. A vevő postafordultával válaszolt, s amire gyorsan megszületett a viszontválasz, mely kilépve a filozófia időtlen teréből a Földön most zajló eseményekre terelte a szót, amit 2025. március 26-ig tartó eleven eszmecsere követett.

A könyv ennek az eszmecserenek a lépéseit dokumentálja. Amikor a beszélgetés elkezdődött, egyik fél sem tudta, hogy szavaikból könyv lesz, de az egymást váltó, egymásra reagáló, hol egyetértő, hol vitatkozó üzenetek olvastán kézenfekvőnek tűnt, hogy egy olyan rutinos könyvkiadó, szerkesztő, mint Kocsis András Sándor, meglátja a lehetőséget egy könyv kiadására, melynek olvastán az olvasók úgy érezhetik, hogy maguk is ott vannak az Arizona és Budapest között létrejött virtuális nappaliban, követve André és András baráti szópárbaját.

Ki a két ember, akik párbeszédének tanúi vagyunk? Kocsis András Sándor a magyar szellemi élet több szerepben is jól ismert résztvevője. Szociológus, könyvkiadó, képzőművész, mindig segíteni kész filantróp, aki rendíthetetlenül hisz a világ jobbá tételének lehetőségében. André Goodfriend, aki ma már egyszerűen „humanistaként” határozza meg önmagát, több mint három évtizeden át szolgált amerikai diplomataként, 2013 és 2015 között az amerikai nagykövetség ideiglenes ügyvivőjeként Budapesten.

Az egymáshoz láncszerűen kapcsolódó üzenetek hol adó, hol vevő szerepet betöltő szerzői között nincsenek éles nézetkülönbségek, inkább a stílus és az élettörténet különbségei szembetűnőek. Mindkettőjük számára fontosak a kiinduló üzenetben megfogalmazott értékek, melyek Kocsis számára megvalósulá-

sukban csonkák, tökéletlenek, Goodfriend számára követendő útjelzők. Mindketten reagálnak a másik országának történelmére, kultúrájára, a nemzetek közösségében elfoglalt sajátos helyére, ami az Amerikai Egyesült Államok esetében nyilván más léptékben és más dimenziókban mutatkozik meg, szemben a porszemnyi Magyarországgal. Kocsis, mintha csak kompenzálni akarná hazája kicsinységét, világpolitikai horizont mentén vizsgálódik, miközben magyar témáit elsősorban saját családtörténete prizmáján nézve mutatja meg, addig Goodfriend igen elmélyült és empatikus elemzést ad a magyar nemzet történelmileg meghatározott sorsáról, és amerikai hazafiként láthatóan büszke mindarra, amit hazája a felvilágosodás örököseként a világ népeinek példaként felmutathat.

A beszélgetés-sorozat szövegei, a felmerült témák sokfélesége, a beszélgetőtársak eleven szelleme, világlátásuk humanizmusa és racionalizmusa okán mindenképpen érdemesek arra, hogy könyv formában is hozzáférhetővé váljanak magyarul a magyar, és angolul a nemzetközi olvasóközönség számára.

Ezt a könyvet azonban megkülönbözteti minden más hasonló típusú vállalkozástól a kor, melyben a szövegek születtek. Az emberi élet a Földön mindig is a változékonyság, bizonytalanság, komplexitás és kétértelműség keretei között zajlott, de a beszélgetés résztvevőit az a meggyőződés hatja át, hogy a Covid-vírus megjelenésével az emberiség történetében egy új korszak kezdődött el, amelyben a közelítő Káosz felfalással fenyegeti a Rendet.

Kocsis András Sándor a könyvhöz írott bevezetőjében fel-eleveníti egy beszélgetésünket, melyben Berzsenyi Dániel szó-képét használva nem tartottam elég erősnek magunkat arra,

hogyan lecsendesítsük a világ forrongó „bús tengerét”. Most, hogy elolvastam ezt a könyvet, jobban hiszek abban, hogy lesz egy olyan kor, amikor a Föld lakói végre békében és bőségben élhetnek, anélkül, hogy reszkessenek az általuk életre hívott szörnyetegektől.

Szabadon szólva

A 21. század első két évtizedében íráskurzust tanítottam közgazdaságtan szakos hallgatóknak az Arizonai Egyetemen. Ezekben az években újra meg újra ugyanazzal a jelenettel találkoztam az órák végén – és ez egyszerre bosszantott és elgondolkodtató: a diákok, amint elhagyták a tantermet, azonnal elővették mobiltelefonjukat, és anélkül, hogy felnéztek volna a képernyőről, elindultak a következő órára. Máig nem értem, hogyan úszták meg ennyien, hogy ne üsse el őket egy autóbusz, villamos vagy bicikli, de továbbra is csak csodálkozni tudok rajta.

Bosszantott, mert régóta azt vallom, hogy a jó felsőoktatás három alapvető pilléren nyugszik – nagyjából ebben a sorrendben: kiváló könyvtár, olyan könyvtárosokkal és oktatókkal, akik képesek a hallgatókat a legfontosabb és legértékesebb olvasmányok felé terelni nemcsak a saját szakterületükön, hanem a kapcsolódó tudományágakban is; karizmatikus előadókon, akik minden pillanatban emlékeznek a középkori oktatási alapelvre: *ut duceat, ut moveat, ut delectet* – vagyis tanítson, hasson a szívre s gyönyörködtessen –, s ezt tettekre is váltják; valamint egy értelmes, kíváncsi hallgatói közösségen, amely egy-egy óra után együtt marad, beszélget, vitázik az elhangzottakról, újragondolja, árnyalja, sőt – ha kell – korrigálja az előadó

mondanivalóját. Így válnak a hallottak valóban saját élménnyé, saját gondolattá.

Az én hallgatóim ezt a tanulási élményt áldozták fel a technológia oltárán – ami az AI kínálta lehetőségek minden ígéretével együtt sem helyettesíti az élő párbeszédet, sokkal inkább a magány fő eszközévé vált. Fél évszázaddal ezelőtt, amikor egyetemre jártam, még elektronikus számológépünk is alig volt – és minden egészen másképp működött. Abban a régmúlt korszakban különleges szerencse ért: évfolyamtársaim között tudhattam a rendkívül intelligens André Goodfriendet, aki lenyűgöző szellemi horizonton mozgott – kommunikáció, filozófia, ó- és újkori nyelvek, irodalom. Én klasszika-filológiát tanultam – főként az ógörög nyelvvel foglalkoztam –, valamint antropológiát, amelyek ma is szenvedélyesen érdekelnek. Úgy éreztem, politikai kérdésekben André haladó gondolkodású volt, de nem dogmatikus. Én valahol a szocializmus és az anarchizmus határmegyéjén mozogtam – elég mélyen ahhoz, hogy a spanyol polgárháború idején Sztálin emberei kivégeztek volna. Egyik beszélgetőtársunk mélyen katolikus volt – annyira, hogy a pápával is versenyre kelhetett volna –, politikai nézeteiben pedig annyira konzervatív, hogy T. S. Eliot is kegyelemért könyörgött volna. Volt közöttünk fundamentalista keresztény is, meg harcos ateista.

És mégis beszélgettünk, beszélgettünk, beszélgettünk – és közben tengernyi kávé megittunk, és tanultunk egymástól. És amikor azt mondom, beszélgettünk, úgy is értem: figyeltünk egymás gondolataira. Nem félig-meddig, a másik mondanója alatt nem a saját zseniális válaszunkat fogalmaztuk meg, hanem koncentráltunk. Valóban *hallgattuk egymást*, és ami-

kor mi kerültünk sorra, akkor szóltunk, vitáztunk és – ismétlem – tanultunk.

Ebben az élénk eszmecsereben André Goodfriend beszél – de figyel is, és tanul – Kocsis András Sándortól, attól a sokoldalúan művelt európai értelmiségitől, aki annyi tudományágban otthonosan mozog, és annyi könyv tudásával rendelkezik, hogy méltán állhat egy asztalnál Bernard-Henry Lévyvel, Umberto Ecoval, Susan Sontaggal vagy Roberto Calassóval. Kocsis társadalomtudományokkal is foglalkozó szociológus, kiadó, képzőművészetekkel is foglalkozik, és ha William James korában élt volna, bizonyára *melioristának* nevezték volna – olyasvalakinek, aki hisz abban, hogy az ember képes jobbá válni, ha hajlandó dolgozni rajta.

Egyik írásában Kocsis mintha amellett érvelne, hogy a kapitalizmus mára megkérdőjelezhetetlen realitássá vált a világ-gazdaság történetében. Talán igaza van: hiszen azok az országok, amelyek korábban a kapitalizmus ellenfelei voltak – gondolok itt különösen Kínára és Oroszországra – ma annak legkegyetlenebb, legkizsákmányolóbb változatát alkalmazzák. Közben maga az Egyesült Államok is mintha azon dolgozna, hogy a valaha a szabadság bástyájának tartott rendszert valami autoriter és embertelen hibriddé torzítsa. Goodfriend ezzel szemben úgy véli – szerintem Isaiah Berlin is egyetértene vele –, hogy a szabadság eszményét nem szabad kizárólagosan egyetlen gazdasági rendszerhez sem kötni. És ebben a gondolatban rejlik egy másik *meliorista* reménysugár: hogy talán egy nap – mint a régi *Star Trek*-sorozat galaktikus utópiájában – már nem lesz szükségünk sem kapitalizmusra, sem jóléti államra, sem közgazdászokra, mert végre megtanuljuk, hogyan osszuk

meg egymással a Föld és – Elon Musk ide vagy oda – az egész világegyetem értékeit, javait.

A legfontosabb mégsem az, hogy itt két kivételes képességű, jóakaratú ember beszélget. Az emberek ugyanis szinte állandóan beszélnek. Sőt, túl sokat beszélnek. Az igazi érték abban rejlik, hogy ők figyelnek. Gyakorolják a tézist, az antitézist és a dialektikát. Úgy néznek a világra, ahogy van – és ahogy lehetne. Egyikük sem fél vitázni. Egyikük sem riad vissza attól, hogy megkérdőjelezze a „tényként” tálalt anyagokat.

Egyikük sem zárkózik el attól, hogy több és pontosabb információ hatására változtasson az álláspontján (ahogy Samuel R. Delany amerikai író mondja: Bármilyen problémát, ha lényegét tekintve félreértésen alapul, udvariasan és okosan érvelve el lehet simítani, meg lehet oldani). De egyikük sem dogmatikus. Egyikük sem mozdíthatatlan. Egyikük sem kiabál.

Sajnálatomra még soha nem jártam Magyarországon, így nem tudom első kézből, milyen ott az élet. De azt biztos állítom, hogy az Egyesült Államokban a közbeszédben gyakran rossz információ, félretájékoztatás, tudatos megtévesztés harsog a fülünkbe, egyre hangosabban, míg végül aludni sem tudunk a zajtól. Hogy Kocsis egyik kulcsszavát idézzem: ma már nem *eszmét cserélünk*, hanem egymást próbáljuk *legyőzni és túlkiabálni*. Nem segít, hogy az ország jelenlegi elnöke ebben élen jár – és vele együtt egy olyan társadalmi réteg, amely szerint a tényeknek nincs jelentőségük. Az sem segít, hogy az oktatás színvonala folyamatosan romlik, hogy a legtöbb felnőtt a gyerekek szintjén olvas, és hogy az emberek kis hányada olvas rendszeresen újságot. Ebben a háttérben szinte lehetetlen elképzelni – Goodfrienddel és Kocsissal együtt –, hogy a poli-

tika valaha is újra emberközeli lehet, hogy valaha is túllép-
tünk az elidegenedésen, hogy valaha is újra felvirágozhat a
demokrácia.

És mégis hinnünk kell benne. Ehhez pedig beszélgetésekre
van szükség – valódi, elmélyült beszélgetésekre. Ebben a könyv-
ben ilyeneket találunk – és ezek a fények, akár haloványak is,
képesek bevilágítani korunk sötéttségét. Bárcsak győzne a fény –
és bárcsak mind találhatnánk valakit, akivel beszélgethetünk,
és akitől tanulhatunk.

Bevezető

Sok jel mutat arra, hogy azok az ideológiák, amelyek a múltban világmagyarázatokat kínáltak az embereknek, mára betöltötték hivatásukat, s a jelen nagy kérdéseire nem képesek érvényes értelmezéseket és válaszokat adni. Remélem, a negyedik útról szóló vázlatom, *A Nelson-elv* segítséget adhat új gondolatok megszületéséhez. Mert a gondolat, kedves Hamlet, nem halványra betegíti, ellenkezőleg: életre kelti a tetteket.

Fiatalon olvastam Zbigniew Pietrasiński *Alkotó vezetés* című művét, melyben a szerző magyarázatot adott arra, hogy mi volt Nelson admirális titka, hogyan tudta 1797. február 14-én, a Szent Vincent-foknál legyőzni a spanyol hadiflottát. Nelson, az angol flotta tengernagyának parancsát megszegve, hajórajával egy vakmerő és szokatlan manővert hajtott végre, nagyban hozzájárulva ezzel a győzelemhez. Vakmerősége és a győzelem kötelességként való felfogása később a britek szempontjából sorsdöntő trafalgári tengeri ütközetben is bevált. Ő maga halálos sebet kapott, de azzal a tudattal halhatott meg, hogy teljesítette a kötelességét. Azóta sem felejtettem el a szabályszegő Nelsont, és azt az elvet, hogy sose habozzunk, ha kell, hagyjuk el a járt utat, s keressük a sikerhez vezető járatlan utakat. Mintha ugyanerre biztatott volna bennünket ittjártakor Ferenc pápa is, amikor azt mondta: Ne féljeteK szembemenni az árral!

A másként gondolkodás végigkísérte az életemet, és ebből permanens konfliktusaim adódtak. Pontosabban, adódnak. Sokáig úgy voltam vele, mint a kiváló kommunista Újhelyi Szilárd, amikor letartóztatták. Az első hetekben a börtönben csak egy dologra tudott gondolni: próbálta megfejteni a saját hibáját. Nem tudta elképzelni ugyanis, hogy elvtársai indokolatlanul zárták börtönbe, tehát biztosan benne van a hiba. Ugyanezt éreztem én is. Sokszor nem értettem, hogy miért nem értik, amiket mondok. Úgy véltem, azért, mert én beszélek ostobaságokat. Nem akarok a nagy Bolyai János babérjaira törni, de erőt ad, hogy az ő nemeuklideszi geometriáját sem értették kortársai. Csak függeléke lehetett apja *Tentamen* című munkájának. De ez az appendix, ahogy ő mondja: a semmiből egy új, más világot teremtett.

Nekem szerényebbek a céljaim. A *Nelson-elv*ben leírt program négy alappilléren nyugszik. Külön-külön, meglehet, triviálisak, de együtt – remélem – új minőséget jelentenek. A négy elv akkor lehet erős és hatékony, ha együtt használják őket. A H_2 is csak az O-val együtt éltető víz. Közhelyigazság, hogy az emberiség egyik legfontosabb alapértéke a szolidaritás. A rászorulóok segítése. A szolidaritás azonban, úgy érzem, nem azonos a karitással. A szolidaritás – értelmezésem szerint – „velünk született”, attitűdrendszerünk szerves része. A karitás pedig tanult viselkedés. A gyakorlatban azonban sokszor ugyanazt a célt szolgálják, s nem kell őket megkülönböztetni egymástól.

Maradjunk a konkrét gyakorlatnál. Tolsztojnak se tetszett, ha valaki az egész emberiség szeretetéről papolt. Néhány példa, illusztrálás céljából. Nem dicsekedni akarok, dicséretre vég-

képp nem vágyom, de ha nem mesélném el őket, hogy remélhetnék követőket?

Sokat dolgozunk együtt Iványi Gáborral, az Oltalom Karitatív Egyesület vezetőjével. Ő az az ember, aki minden rászorulónak segíteni akar. Nekem abban segít, hogy segíthessek. Kifogyhatatlan az ötletekből, és hatalmas szíve van. Fölhívott egy ukrain faluból. Kijevtől ötven kilométerre. Elmondta, hogy egy menekülttáborban van éppen, ahol több száz asszony és gyerek él nagyon rossz és kilátástalan helyzetben. Kérdeztem, miben segíthetek. Azt felelte: szeretnék harmincöt–negyven anyát és gyereket elhozni Budapestre három napra, hogy valami jót is átéljenek szegények. Ehhez egy buszra lenne szükségünk, a bérléséhez pedig úgy hatszáz euróra. Tudsz-e segíteni? Feleségemmel, Erikával leültünk, és fél óra alatt megírtunk egy levelet, amelyet elküldtünk a barátainknak. Négy nap alatt összejött egymillió-hétszázezer forint. Aztán felhívtam Fekete Pétert, és kértem, segítsen abban, hogy ukrain anyák és gyerekek kedvezményes jeggyel megnézhessek a Fővárosi Nagycirkuszban az itt vendégszereplő ukrán artisták előadását. Harmincnyolcan vannak. Azt felelte: délután háromkor kezdődik az előadás. Kiderült, hogy az ukrán vendégek közül senki nem járt még külföldön. A gyerekek nem ismerték azt a szót, hogy cirkusz. Az előadás végén kijött hozzájuk hat ukrán művész. Jó volt nézni, ahogy beszélgettek meihatottan, de az élmény hatása alatt vidáman.

Aztán felhívtam Tamás Istvánt a Csodák Palotájában, aki már felhívásunkra is jelentős összeggel támogatta a menekülttáborból érkezettek költségeit. Azzal kezdtem, hogy nem akarok visszaélni a jóindulatával, de szeretnénk ukrán vendégeinknek

megmutatni a Csodák Palotáját. Oda is ingyen mentünk. A szállást a barátaim adományából fizettük, az étkezéseket Gáborék adták, és még maradt annyi pénz, hogy mindenki kapott kétezzer forint zsebpénzt naponta.

Amikor Iványi Gábor megjött Ukrajnából, fölkerestem a Dankó utcában. Döbbenetes tapasztalatokról számolt be. Többek közt beszélt egy faluról, ahol a házak felét szétlőtték az oroszok. Milyen jó lenne – tette hozzá –, hogy ha az újjáépítés mellett vinnénk nekik gyümölcsfákat, s ültetnénk legalább egy fát minden lerombolt ház udvarába. Szép gondolat, mondtam, aztán elbúcsúztunk. Még nem értem az utca végére, amikor visszatelefonáltam: Májusban mehetek a fákért. Gábor csak annyit mondott: András, megőrülök, ezt nem tudom követni. Pedig nincs benne semmi ördöngösség. Eszembe jutott, hogy Erik fiam, akinek biokertészete van, nemrég vett százhusz fát az Őrségben Kovács Gyulától, a Tündérkert mozgalom megalapítójától, akit az ősi magyar gyümölcsfajták megmentőjének szoktak nevezni. Felhívtam azzal, hogy százötven fát szeretnénk venni, és vinni Ukrajnába segítség gyanánt, s a fiamra hivatkozva megkérdeztem, tudna-e egy kis árengedményt adni. Azt kérdezte: Beregszászon keresztülmenni? Természetesen, feleltem, de miért kérdi? Mert ott nőttem fel, monda. Aztán mosolyogva hozzátette: Sajnos most nem tudok fát adni, csak két hónap múlva, akkorra lesznek a csemeték elültethető állapotban. Árengedményről pedig ne beszéljünk. Ingyen adom.

Gábor elmondta azt is, hogy járt egy Andriivka nevű ukrán faluban, ahol egy világháborús hős szobrára lett figyelmes, amelynek az oroszok szétlőtték a fejét. A barbárság és a fej nélküli katona groteszk látványa most is legendás segítőkészségét